

**ΜΙΑ
ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ**

Η ΜΑΓΕΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΤΟΥ 17ου ΑΙΩΝΑ

περιηγήσεις σε δρόμους με ιστορία για το κοινό

GOETHE
INSTITUT

ANEMON
PRODUCTIONS

Η ΜΑΓΕΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΤΟΥ 17^{ου} ΑΙΩΝΑ

‘Η Μαγεία της Αθήνας του 17^{ου} αιώνα’ αποτελείται από τέσσερις περιηγήσεις στην Πλάκα και στο Μοναστηράκι, δωρεάν για το κοινό, στο πλαίσιο του εγχειρήματος «A Balkan Tale» και σε συνεργασία με την Cool Culture.

Στόχος είναι να ανακαλύψουμε την πόλη και την ιστορία μας μέσα από μια αποκαλυπτική περιήγηση στην Αθήνα του 17ου αι. Με την επιμέλεια τεσσάρων ειδικών συνεργατών, οι επισκέπτες θα ανακαλύψουν σημαντικά μνημεία της εποχής και θα μάθουν ιστορίες, πρόσωπα και γεγονότα που συνδέονται με αυτά μέσα από ένα ταξίδι στο χρόνο.

Οι συμμετέχοντες μπορούν, για περισσότερες πληροφορίες, να επισκεφθούν την ιστοσελίδα www.balkantale.com ώστε να αναζητήσουν ανάλογα μνημεία άλλων ελληνικών και βαλκανικών αστικών κέντρων, όπως εκείνα που θα δουν στον περίπατο –π.χ. χαμάμ, παζάρια, τζαμιά.

ΣΗΜΕΙΟ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ	ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ - ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ
ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΤΖΑΜΙ ΤΟΥ ΤΖΙΣΔΑΡΑΚΗ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ, ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ, ΦΕΤΧΙΓΕ ΤΖΑΜΙ, ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ, ΜΕΝΤΡΕΣΕΣ, ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΠΑΛΑΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, ΜΕΤΟΧΙ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ, ΛΟΥΤΡΟ ΤΩΝ ΑΕΡΗΔΩΝ, ΟΙΚΙΑ ΜΠΕΝΙΖΕΛΩΝ, ΠΥΡΓΟΣ CHURCH, ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΡΑΓΚΑΒΑ, ΟΔΟΣ ΤΡΙΠΟΔΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΟΔΟΣ ΣΕΛΛΕΥ, ΜΝΗΜΕΙΟ ΛΥΣΙΚΡΑΤΟΥΣ, ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΠΥΛΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
ΣΗΜΕΙΟ ΚΑΤΑΛΗΞΗΣ	ΠΥΛΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ	10.30 το πρωί
ΔΙΑΡΚΕΙΑ	2.30 - 3 ώρες

Ειδικοί συνεργάτες / Επικεφαλής των περιηγήσεων

Κυριακή 19/02	Αφροδίτη Καμάρα, Ιστορικός - Σύμβουλος Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Time Heritage O.E.
Κυριακή 26/02	Άρτεμις Σκουμπουρδή, Ξεναγός-Αθηναιογράφος
Κυριακή 4/03	Μαρία Ευθυμίου, Αν. καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
Κυριακή 11/03	Αφροδίτη Χατζόγλου, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Αρχαιολογίας Πανεπιστήμιο του Cambridge

Πηγές

- ‘Αθήνα, μια πόλη μαγική’, Α Σκουμπουρδή, 2007, Εκδ. Σιδέρης.
- ‘Heritage Walks in Athens’, 2007, Municipality of Athens Cultural Organisation

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Ηλέκτρα Πέππα, Anemon Productions, τηλ 210 7211073, info@anemon.gr
Αριθμός ατόμων ανά δράση: 50 (θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας)
Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ενήλικες

Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ 17ου ΑΙΩΝΑ

Η Αθήνα είναι μια «αιώνια πόλη». Κάθε εποχή έχει αφήσει το αποτύπωμά της: στην τοπογραφία, στα κτίρια, στα έθιμα, στη γλώσσα και τη συμπεριφορά των ανθρώπων.

Η παντοδύναμη Αθήνα του Περικλή έδωσε τη θέση της στην Αθήνα των ύστερων κλασικών και ελληνιστικών χρόνων. Οι Ρωμαίοι κατέκτησαν αλλά και έδωσαν λαμπρά οικοδομήματα στην πόλη. Η Αθήνα παρέδωσε τα σκήπτρα της φιλοσοφίας, όταν το χριστιανικό Βυζάντιο καθιέρωσε την παρουσία του και απαγόρευσε την ειδωλολατρία. Εχθρικές επιδρομές, όπως των Ερούλων το 267 μ.Χ. ή των Σλάβων και Αβάρων το 582 τραυμάτισαν την πόλη που συρρικνώθηκε.

Από τον 11ο αιώνα και εξής η Αθήνα αρχίζει και πάλι να ανακάμπτει. Το 1204 όμως οι Φράγκοι εδραιώνουν την εξουσία τους και η Αθήνα, μαζί με τη Βοιωτία, γίνεται φραγκικό Δουκάτο και στη συνέχεια περνάει στα χέρια των Καταλωνών και των Φλωρεντίνων Ατσαγιόλι. Όταν το 1456 την κατακτούν οριστικά οι Οθωμανοί, η Αθήνα γίνεται έδρα διοικητικής περιφέρειας και η ορθόδοξη εκκλησία ξανακερδίζει την ισχύ της.

Παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού, που το 16ο αιώνα φτάνει τους 15.000 κατοίκους. Οι κάτοικοι αυτοί διαμένουν κυρίως στις σημερινές περιοχές της Πλάκας, του Μοναστηρακίου, του Θησείου και του Ψυρρή.

Το μοναδικό τζαμί ήταν τότε ο Παρθενώνας. Όπως βλέπουμε στην αναπαράσταση 3d, η Ακρόπολη ήταν καλυμμένη από πολλά σπίτια Τούρκων και φιλοξενούσε την τριώροφη οικία του Τούρκου υποδιοικητή του Φρουρίου της Ακροπόλεως.

Στα 1821 ο πληθυσμός της Αθήνας ήταν περίπου 11.000, στην πλειονότητά του χριστιανικός. Όμως η πόλη υπέστη πολλές καταστροφές στη διάρκεια της επανάστασης και ο πληθυσμός διασκορπίστηκε, για να γυρίσει μετά το 1833, όταν παραδόθηκε και η τελευταία οθωμανική φρουρά.

Ένα χρόνο αργότερα η Αθήνα ανακηρύσσεται πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους. Όλες οι διοικητικές υπηρεσίες μεταφέρονται εδώ, και εδώ έρχονται να κατοικήσουν οι παλιοί οπλαρχηγοί που παίρνουν τώρα αξιώματα. Η πόλη σχεδιάζεται από την αρχή, χάρη και στην επιρροή των Βαυαρών μηχανικών που περιστοιχίζαν τον Βαυαρό βασιλιά Όθωνα και που επιβάλλουν ένα ύφος «νεοκλασικό». Πολλά οθωμανικά αλλά και βυζαντινά κτίσματα τότε κατεδαφίζονται χάριν των νέων πολεοδομικών ρυθμίσεων αλλά και των αρχαιολογικών ανασκαφών.

1. ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ – ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ

Το αρχικό κτίσμα ανήκε στον τύπο της καμαροσκέπαστης βασιλικής και χρονολογούνταν στον 10ο ή 11ο αιώνα. Με τη σημερινή της μορφή η Κοίμηση της Θεοτόκου ή Παντάνασσα μαρτυρείται τον 17ο αιώνα. Υπήρξε καθολικό γυναικείας μονής, μετόχι της Καισαριανής, κέντρο υφαντικής με μεγάλη περιουσία και για αυτό λεγόταν «Μέγα Μοναστήρι». Στον πόλεμο της εθνεγερσίας (1826-1827) έχασε περιουσιακά στοιχεία, έκτοτε, υποβαθμίστηκε και λεκτικά και έγινε το «Μοναστηράκι» της εποχής μας. Τα προσκίσματά του γκρεμίστηκαν στα τέλη του 19ου αιώνα. Μπροστά του απλωνόταν και η «πλατεία με τις καρότσες» που τον 19ο αι. ήταν αφητηρία και τέρμα προς και από τον Πειραιά και την Κηφισιά.

2. ΤΖΑΜΙ ΤΟΥ ΤΖΙΣΔΑΡΑΚΗ

Κτίζεται το 1759 από τον Βοεβόδα των Αθηνών Μουσταφά Αγά Τζισδαράκη που κατεδάφισε τον 17ο κίονα του Ολυμπίου για να τον μετατρέψει σε ασβέστη και να κτίσει το τζαμί. Η πράξη αυτή έγινε αιτία να χάσει τον τίτλο του από το Σουλτάνο! Μετά την απελευθέρωση γκρεμίστηκε ο μιναρές του και χρησιμοποιήθηκε διαδοχικά ως στρατιωτικό φυλάκιο, φυλακή, στρατώνας και αποθήκη. Ανασπλώθηκε για πρώτη φορά το 1915 από τον Α. Ορλάνδο και για δεύτερη φορά το 1991. Στο τζαμί στεγάζεται θαυμάσια συλλογή κεραμικής του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, δωρεά του Β. Κυριαζόπουλου.

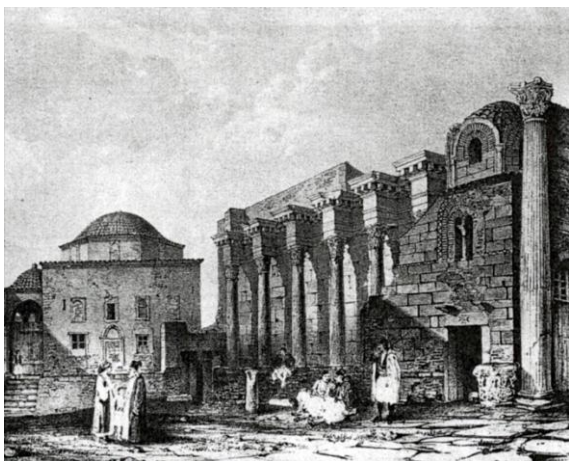
Οδός Άρεως 1, τηλ. 210 3242066

3. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

Κτίζεται το 132 μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Αδριανό σε ορθογώνιο σχήμα (122 X 82 μ.). Στην κάτοψη σχηματίζεται μια περίστυλη στοά όπου διαμορφώνονταν ειδικοί χώροι για φύλαξη παπύρων και βιβλίων, αίθουσες διαλέξεων κ.ά. Το εντυπωσιακό αυτό οικοδόμημα καταστράφηκε εν μέρει από τους Ερούλους το 267 μ.Χ. Ανακαινίστηκε στο α' μισό του 5ου αι. μ.Χ. Ταυτόχρονα στον χώρο του αίθριου υψώνεται ένα περίκεντρο κτίριο, γνωστό ως τετράκογχο, πιθανώς ο πρώτος μητροπολιτικός ναός της Αθήνας, πολυτελούς κατασκευής με υπέροχα ψηφιδωτά. Αποδίδεται στην αυτοκρατορία Αθναΐδα – Ευδοκία. Μεταξύ του 11ου και 12ου αι. στο Δυτικό Πρόπυλο της Βιβλιοθήκης χτίζεται επί της σημερινής οδού Άρεως η εκκλησία «Άγιοι Ασώματοι στα σκαλιά» (κατεδαφισμένη σήμερα). Την ίδια περίπου εποχή (11ος αι.) στο κέντρο του αίθριου η παλαιοχριστιανική εκκλησία μετατρέπεται στη βυζαντινή «Μεγάλη Παναγιά».

Στην περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, μπροστά στη βιβλιοθήκη του Αδριανού και κατά μήκος της σημερινής οδού Άρεως λειτουργεί το «Πάνω Παζάρι» με εκατό περίπου ιδιοκτησίες, δηλαδή, μετατρέπεται σε εμπορικό κέντρο της Αθήνας. Στη νοτιοδυτική πλευρά του χώρου υπήρξε το Βοεβοδαλίκι, την κατοικία και έδρα του Τούρκου Διοικητή της Αθήνας, του Βοεβόδα. Προς τη σημερινή οδό Μητροπόλεως βρισκόταν η έδρα της Δημογεροντίας, το Κουσέγιο, το ελληνικό δηλαδή διοικητήριο. Εως την απελευθέρωση (1833) ο χώρος της Βιβλιοθήκης λειτούργησε όπως η αρχαία Ελληνική αγορά- ως διοικητικό, εμπορικό κέντρο της πόλης. Το παζάρι στο ανατολικό τμήμα της βιβλιοθήκης κήπηε το 1884.

4. ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ

Μετά τη ρωμαϊκή κατάκτηση της Αθήνας από τον Σύλλα (86 π.Χ.) το παλιό κέντρο της πόλης, η Αγορά, εξελίχθηκε σε χώρο εκδηλώσεων πνευματικού κυρίως χαρακτήρα, ενώ δέχτηκε πλήθος νέων κτισμάτων, αφιερωμένων από πλούσιους Ρωμαίους. Υπήρχε ανάγκη για νέο εμπορικό κέντρο, που Διαμορφώθηκε το α' μισό του 1ου π.χ. αι, με δωρεές του Ιουλίου Καίσαρα και του Αυγούστου.

Το κτίριο της Αγοράς είχε ένα μεγάλο ορθογώνιο αίθριο (111 X 98 μ.) που έφερε ιωνικό περιστύλιο, πίσω από το οποίο αναπτύσσονταν καταστήματα και αποθήκες. Στο δυτικό άκρο ορθώνεται και σήμερα η επίσημη είσοδος, η Πύλη της Αθηνάς Αρχηγέτιδας. Γειτνιάζε ΒΑ με τα βεσπασιανά (δημόσια) αποχωρητήρια του 1ου μ.Χ. αι. και με ένα κτίριο που ενδέχεται να ήταν Σεβαστείο.

Μετά την ολέθρια εισβολή των Ερούλων (267 μ.Χ.) και την ολοσχερή καταστροφή της αρχαίας αγοράς πολλά διοικητικά κυρίως κτίρια μεταφέρθηκαν εδώ.

5. ΤΖΑΜΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗΣ (ΦΕΤΧΙΓΕ)

Η Αθήνα, μετά την κατάκτησή της από τους Οθωμανούς το 1456, αποτελούσε τη μεγαλύτερη πόλη στη νότια ελληνική χερσόνησο. Στα χρόνια του Σουλείμάν του Μεγαλοπρεπή, σύμφωνα με το κατάστιχο του 1521, είχε 2.286 χριστιανικά και μόλις 11 μουσουλμανικά νοικοκυριά. Το μοναδικό τζαμί ήταν τότε ο Παρθενώνας, που χρησιμοποιούνταν για τη φρουρά της Ακρόπολης. Τα επόμενα χρόνια, εντούτοις, ο μουσουλμανικός πληθυσμός αυξήθηκε και αντίστοιχα άρχισαν να χτίζονται τζαμιά και στην πόλη για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες του.

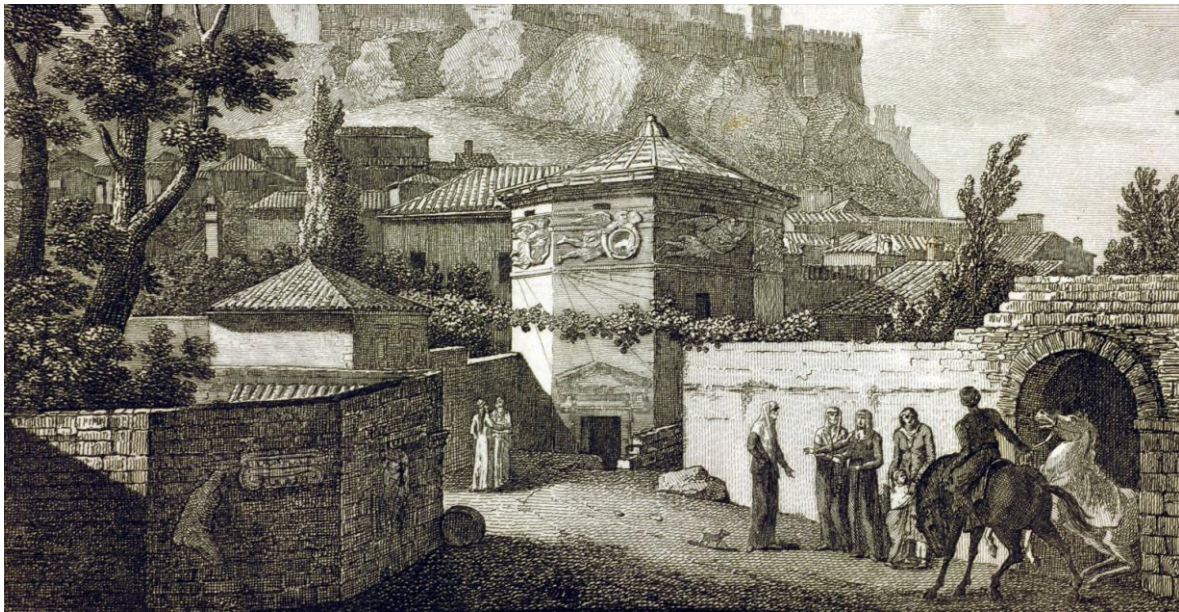
Το Τζαμί της Κατάκτησης (Φετχιγέ Τζαμί) στην Αθήνα μνημονεύει την τελευταία μεγάλη κατάκτηση των Οθωμανών, τον Χάνδακα (σημ. Ηράκλειο), με την οποία ολοκληρώθηκε η κατάκτηση της Κρήτης το 1669. Στα μαρμάρινα πλαίσια του θυρώματος και των παραθύρων του προσώου υπάρχει χάραγμα που μνημονεύει την ολοκλήρωση της κατασκευής του το 1670-71. Τέσσερα τεταρτοσφαίρια στηρίζουν τον κεντρικό θόλο, σε έναν αρχιτεκτονικό τύπο που συνηθιζόταν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία εκείνων των χρόνων. Οι αρχαιολογικές ανασκαφές έδειξαν ότι το τζαμί είχε χτιστεί στη θέση μιας βυζαντινής βασιλικής, που είχε μετατραπεί από τους Οθωμανούς σε τζαμί τη δεκαετία του 1660, για να κατεδαφιστεί στη συνέχεια ώστε να κατασκευαστεί το νέο τζαμί με τον σωστό προσανατολισμό προς τη Μέκκα. Το Φετχιγέ Τζαμί βρισκόταν στο Πάνω Παζάρι των Αθηνών, όπου συγκεντρωνόταν η οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης.

6. ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ ή ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΥΡΡΗΣΤΟΥ

Ένα ενδιαφέρον κτίσμα με υδραυλικό μηχανισμό. Πρόκειται για οκταγωνικό πύργο που κτίστηκε τον 1ο αι. π.Χ., από τον αστρονόμο Ανδρόνικο από την Κύρρο της Συρίας. Αποτελεί συνδυασμό ανεμοδείκτη, ηλιακού και υδραυλικού ρολογιού και μετεωρολογικού σταθμού. Εντύπωση προκαλούν οι ανάγλυφες παραστάσεις των οκτώ ανέμων με τα σύμβολά τους. Πιστεύεται ότι στα πρώτα χριστιανικά χρόνια καθαγιάζεται και μετατρέπεται σε Βαπτιστήριο.

Το 18ο αι. το ρολόι έγινε τεκκές (εντευκτήριο και χώρος προσευχής) των Δερβίσηδων (Μεβλεβήδων ή Μπεκτασίδων – οι απόψεις διίστανται) με την ονομασία «Τεκκές του Μηραϊμ». Το στόλιζαν με πράσινες σημαίες κι άλλα ιερά σύμβολα του Μωάμεθ κι εδώ γινόταν κάθε Παρασκευή η τελετουργία των Δερβίσηδων με το χορό τους, το «σεμά».

7. ΜΕΝΤΡΕΣΕΣ

Οθωμανικό Ιεροσπουδαστήριο, κτίστηκε το 1721 και μετά την απελευθέρωση λειτούργησε ως φυλακή. Είχε τετραγωνική κάτοψη με εσωτερική αυλή και 11 κελιά, όπου γίνονταν μαθήματα. Σήμερα σώζεται μόνο η είσοδος, καθώς το κτίριο κατεδαφίστηκε στα 1914. Ένας πελώριος πλάτανος που φύτεψε ο έγκλειστος ληστής Μπίμπισις έγινε το σύμβολο της φυλακής «Στου Μεντρεσέ τον πλάτανο πουλί δεν πάει να κάτσει που έχει ξερά τα φύλλα του, στη ρίζα του φαρμάτσι» Οι εξερχόμενοι φυλακισθέντες αναφέρονταν σατιρικά στον πλάτανο του Μεντρεσέ με την παροιμιώδη φράση: «Χαιρέτα μας τον πλάτανο...»

8. ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΑΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Υπήρξε οικία του Γεωργίου Λασσάνη, ιερολοχίτη στα χρόνια της επανάστασης, αργότερα καθηγητή φιλολογίας και υπουργού επί Όθωνος. Κτίστηκε αμέσως μετά την επανάσταση με έντονα τα στοιχεία παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Περιλαμβάνει συλλογή 1.200 ελληνικών λαϊκών οργάνων από τον 18ο αι. έως σήμερα.

Οδός Διογένης 1-3, τηλ.. 210 3254119,3254129

9. ΠΑΛΑΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ (ΟΙΚΙΑ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ)

Κτίζεται πριν το 1674 και στα 1831 αγοράζεται από τους αρχιτέκτονες Σταμάτη Κλεάνθη και Έντουαρτ Σάουμπερτ. Στα 1835-36, λειτουργεί ως Ά Γυμνάσιο Αρρένων Αθηνών. Την περίοδο 1837-1841 φιλοξενεί το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο. Σήμερα, ανακαινισμένο λειτουργεί ως Μουσείο του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οδός Θόλου 5, τηλ. 210 3689500

10. ΜΕΤΟΧΙ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ (ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ ΚΟΛΟΚΥΝΘΗ)

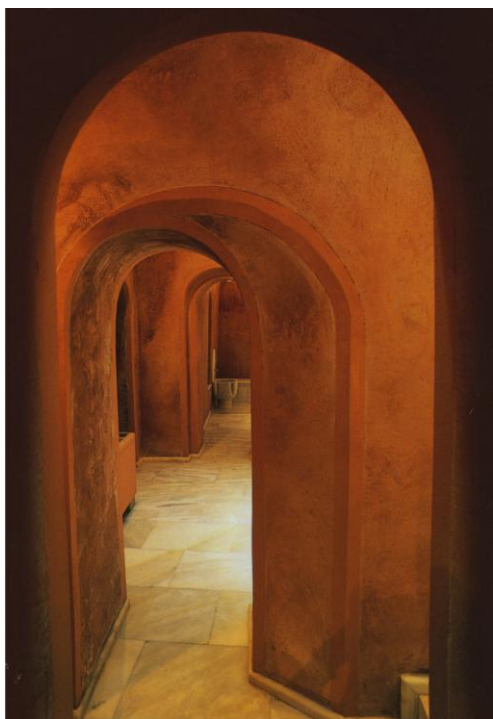
Εκκλησία αφιερωμένη στους Αγίους Αναργύρους που οικοδομείται στα μέσα του 17ου αιώνα από τον Αθηναίο ιερωμένο Δημήτρη Κολοκύνθη. Στα 1760 γίνεται Μετόχι του Παναγίου Τάφου και έναν αιώνα αργότερα κτίζεται ανατολικότερα το Εξαρχείο, έδρα του Εξάρχου.

Οδός Πρυτανείου και Ερεχθείου

11. ΛΟΥΤΡΟ ΤΩΝ ΑΕΡΗΔΩΝ: ΤΟ ΧΑΜΑΜ ΤΟΥ ΑΜΠΙΝΤ ΕΦΕΝΤΗ

Ενα από τα σπάνια σωζόμενα δείγματα αυτού του είδους κτιρίων στον ελλαδικό χώρο. Χρονολογείται στον πρώτο αιώνα της Οθωμανικής κυριαρχίας και, πέραν του σκοπού της κάθαρσης του σώματος, είχε κοινωνικό ρόλο ως χώρος συναναστροφής και ψυχαγωγίας, ιδιαίτερα για τις γυναίκες της Αθήνας. Κατά το 19ο αιώνα έγιναν σημαντικές αλλαγές, με διαχωρισμό γυναικείου-ανδρικού τμήματος και προσθήκη νεοκλασικών στοιχείων στην πρόσοψη. Το λουτρό ήταν σε χρήση ως τα 1965. Σήμερα λειτουργεί ως παράρτημα του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.

Οδός Κυρρήστου 8, τηλ. 210 3244340

12. ΟΙΚΙΑ ΜΠΕΝΙΖΕΛΩΝ

Το παλαιότερο αρχοντικό της Αθήνας (17ου-18ου αιώνα) που ανήκε στην οικογένεια Μπενιζέλων-Παλαιολόγων, τη δεύτερη κατά σειρά αρχοντική οικογένεια στον κατάλογο των 12 αρχόντων των Αθηνών. Το κτήριο είναι μεταγενέστερο της Αθηναίας «Αγίας Φιλοθέης» που υπήρξε γόνος της οικογένειας και έζησε τον 16ο αι.

Οδός Αδριανού 96

13. ΠΥΡΓΟΣ CHURCH

Συγκρότημα κτισμάτων που χρονολογούνται από τον 18ο έως τον 19ο αιώνα. Ο περισσότερος κόσμος το γνωρίζει με την ονομασία «πύργος του Church». Το παλαιότερο κτίσμα είναι μια αρχοντική κατοικία που έμοιαζε με πυργόσπιτο και κτίστηκε στο α' μισό του 18ου αιώνα. Στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης κατοίκησε σ' αυτήν ο Ιρλανδός στρατηγός Richard Church, από όπου και πήρε το όνομά της. Στο συγκρότημα βρίσκεται άλλο ένα σπίτι, στο οποίο μετά την Απελευθέρωση το 1833 κατοίκησε μέχρι τα βαθιά του γεράματα ο Άγγλος ιστορικός George Finlay.

Συμβολή των οδών Σχολείου Χίλλ και Επιχάρμου

14. ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΡΑΓΚΑΒΑ

Αρχικά ήταν τετρακίονιος σταυροειδής ναός με τρούλο αθηναϊκού τύπου και όμορφο διάκοσμο, που κτίστηκε στις αρχές του 11ου αι.. Συνδέεται με την κωνσταντινουπολίτικη οικογένεια των Ραγκαβέ (ή Ραγκαβά), ενώ πρόσφατα σχετικά αποκαλύφθηκε το όνομα του πιθανού κτίτορα Λουκά Ραγκαβά. Ήταν η πρώτη αθηναϊκή εκκλησία στην οποία ήχησε καμπάνα μετά την απελευθέρωση. Ο ναός έχει νεοκλασική προσθήκη.

Οδός Πρυτανείου

15. ΟΔΟΣ ΤΡΙΠΟΔΩΝ

Ο Πausanias ονομάζει τον δρόμο «Τρίποδες» και, όπως μας πληροφορεί, ήταν η αγαπημένη οδός των αρχαίων Αθηναίων, επειδή σ' αυτήν έκαναν τους περιπάτους τους, κάτω από τη σκιά της Ακρόπολης, ανάμεσα στα έργα τέχνης που τον πλαισιώναν. Η οδός Τριπόδων είχε πλάτος 6-8 μέτρα και το μήκος της έφθανε τα 800 μέτρα. Ένωσε το Πρυτανείο, που η θέση του δεν έχει ακόμη εντοπιστεί με το Διονυσιακό Θέατρο γράφοντας μια ημιπεριφέρεια. Το όνομά της οφείλεται στους χορηγικούς τρίποδες με λέβητες που ήταν στημένοι πάνω σε ναϊσκόμορφα μνημεία ή κίονες, δεξιά και αριστερά του δρόμου, για να μνημονεύουν τους χορηγούς των θεατρικών παραστάσεων που νικούσαν στους διαγωνισμούς κατά τα Ανθεστήρια και τα Λήναια. Ένα σημαντικό κομμάτι της αρχαίας οδού των Τριπόδων σήμερα, συμπίπτει με την ομώνυμη οδό και την πλατεία Λυσικράτους, στην Πλάκα.

16. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Στην οδό Τριπόδων 28 βρίσκεται η νεοκλασική οικία όπου στεγάζεται η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Κτίστηκε στα χρόνια της βασιλείας του Όθωνα. Στο ισόγειο και τον όροφο σώζονται οροφωγραφίες. Η αποκατάσταση του κτιρίου, η οποία βραβεύθηκε από την Europa Nostra το 1991, ανέδειξε σημαντικές αρχαιότητες. Πρόκειται για τον αναλημματικό τοίχο κλασικών χρόνων, ύψους 4μ. από μεγάλους λίθους, που προστάτευε την οδό των Τριπόδων, δύο μεγάλους πήλινους πίθους της Ρωμαϊκής Εποχής, οδόστρωμα της αρχαίας οδού με πήλινους αγωγούς, τμήμα της βάσης ενός από τα μεγαλύτερα χορηγικά μνημεία της οδού και ένα μεταγενέστερο ελαιοτριβείο.

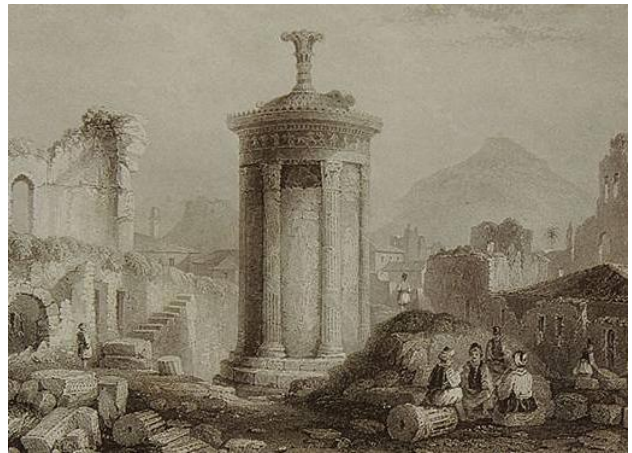
Τριπόδων 28, τηλ 2103225245,3226693

17. ΟΔΟΣ ΣΕΛΛΕΥ

Η οδός είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Άγγλου ρομαντικού ποιητή και φιλέλληνα Σέλλεου (1792-1822). Οι δρόμοι ΤΡΙΠΟΔΩΝ – ΣΕΛΛΕΥ και μέρος της ΒΥΡΩΝΟΣ βρίσκονται ακριβώς πάνω στα χνάρια της αρχαίας ΟΔΟΥ ΤΡΙΠΟΔΩΝ.

18. ΜΝΗΜΕΙΟ ΛΥΣΙΚΡΑΤΟΥΣ

Το μοναδικό χορηγικό μνημείο που διατηρείται ακέραιο έως τις μέρες μας και έχει καθιερωθεί ως έμβλημα της περιοχής της Πλάκας. Κτίστηκε από τον χορηγό Λυσικράτη (334 π.χ.) σε κορινθιάζοντα ρυθμό. Ο Χάλκινος χορηγικός τρίποδας με λέβητα ήταν το έπαθλο που έπαιρνε ο χορηγός, νικητής των θεατρικών αγώνων, και έστηνε επιχρυσωμένο πάνω σε μνημείο, σε ανάμνηση της νίκης του. Από το 1669 ως την πολιορκία του Κιουταχί (1826-1827) στόλιζε την Μονή των Γάλλων Καπουκίνων, αρχικά ως παρεκκλήσι και στη συνέχεια ως βιβλιοθήκη, ενσωματωμένο πάνω στη ΝΑ γωνία του Μοναστηρίου.

19. ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ στο «ΚΟΥΝΤΙΤΟ»

Βυζαντινή εκκλησία του β' τετάρτου του 11αι. αφιερωμένη στους Άγιους Θεοδώρους. Στα 1767 γίνεται Μετόχι της Αγίας Αικατερίνης του Σινά και αλλάζει όνομα. Από το 1882 γίνεται πάλι ενοριακή εκκλησία. Η ευρύτερη περιοχή λεγόταν «Κουντίτο» χάρη σε ένα υδραγωγείο «aquedotto» που έκτισαν πάνω σε αρχαιότερα υδραγωγεία.

20. ΠΥΛΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

Κτίστηκε από τους Αθηναίους (131 μ.Χ.) προς τιμήν του ευεργέτη της πόλης αυτοκράτορα Αδριανού. Επρόκειτο στην ουσία για θριαμβική ασίδα, πλάι στο Ολυμπείο, που είχε ολοκληρωθεί με χρηματοδότηση του αυτοκράτορα. Οριοθετούσε την αρχαία πόλη (του Θησέα) και το νέο τμήμα της πόλης που δημιουργήθηκε με προτροπή και χρηματοδότηση του Αδριανού.

ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ ‘ΜΙΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ’

‘Η Μαγεία της Αθήνας του 17ου Αιώνα’ είναι μέρος του εγχειρήματος πολυμέσων ‘A Balkan Tale / Μια Βαλκανική Ιστορία’ που πραγματοποιείται από το Goethe-Institut, σε συνεργασία με το Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης / ΥΠΠΟΤ και την Cool Culture, υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων και με την υποστήριξη της ΕΕ.

Το ‘A Balkan Tale / Μια Βαλκανική Ιστορία’ αποτελείται από μια περιοδεύουσα έκθεση φωτογραφίας που πλαισιώνεται από παράλληλες δράσεις (εκπαιδευτικά προγράμματα, ντοκιμαντέρ, ιστοσελίδα www.balkantale.com και έντυπη έκδοση). Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να προκαλέσει το δημόσιο διάλογο για την κοινή ιστορία των Βαλκανίων και να συμβάλει στη διατήρηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.

Το πρόγραμμα ‘Η Μαγεία της Αθήνας του 17ου Αιώνα’ επιμελήθηκαν οι:

Μαρία Ευθυμίου

Αν. καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Αφροδίτη Καμάρα

Ιστορικός-Σύμβουλος Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Time Heritage O.E.

Αφροδίτη Χατζόγλου

Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο του Cambridge

Άρτεμις Σκουμπουρδή

Ξεναγός - Αθηναιογράφος

Επιστημονική Επιμέλεια Εγχειρήματος ‘A Balkan Tale’

Καθ. Χριστίνα Κουλούρη

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Ευχαριστούμε τον Δημήτριο Τσαλκάνη για την παραχώρηση της τρισδιάστατης αναπαράστασης της Ακρόπολης. Για περισσότερες εικόνες: <http://ancientathens3d.com>

ένα εγχείρημα του

με την υποστήριξη
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

παραγωγή

σε συνεργασία με

υπό την αιγίδα

εταίροι

Cool Culture

Το εγχείρημα αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα έκδοση δεσμεύει μόνο το Goethe-Institut και η Ε.Ε. δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.